

8 MARTIE / 2021

17 Femei care ne inspiră
seria de mini-interviuri iele-sânziene

de Ziua Internațională a Femeilor celebrăm **17** femei din România care ne inspiră prin schimbarea pe care o aduc în comunitățile lor

Aceste 17 mini-interviuri cu femei din România au fost inițial publicate în newsletter-ul *Lentila feministă*, trimis săptămânal de Asociația Iele-Sânziene.

În fiecare săptămână am povestit pe scurt, cu femei puternice și care ne inspiră, despre proiectele lor, despre feminism, suroritate, solidaritate feminină și implicare civică.

Citind răspunsurile lor ediție de ediție, ne-am dat seama că am vrea ca ele să ajungă la cât mai multe persoane. Astfel, ne-am decis să le publicăm în această formă, pentru a le celebra de **Ziua Internațională a Femeii**.

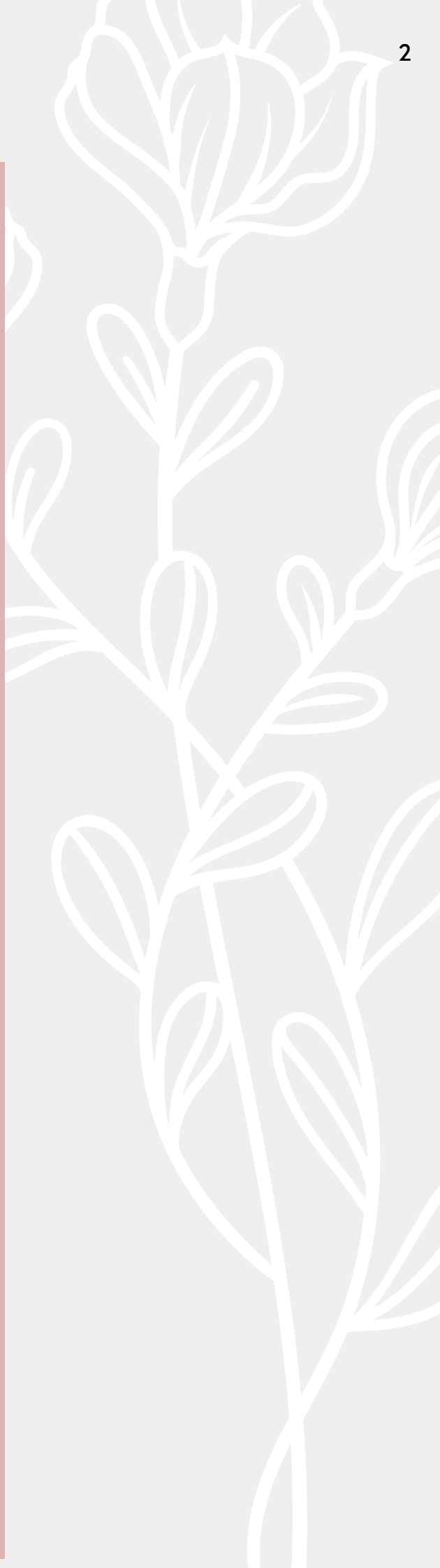
Seria „Ielele întreabă: mini-interviu cu o femeie care ne inspiră” va continua în newsletter-ul nostru, pentru că ne dorim să aflăm mai multe de la femeile care creează schimbări pozitive în comunități prin dedicarea și proiectele lor.

Veți găsi în aceste pagini scurte povești, opinii puternice și recomandări de pus în căști de la 17 femei grozave cu care am avut plăcerea și onoarea să discutăm în cele 17 ediții ale newsletterului *Lentila feministă*, din octombrie 2020 și până în martie 2021.

Cele 17 femei care ne inspiră sunt

2

Iarina Taban <i>fondatoarea Ajungem Mari</i>	pagina 3
Elena Calistru <i>fondatoarea Funky Citizen</i>	pagina 5
Andrada Pavel <i>fotografă</i>	pagina 7
Simona Rentea <i>blogger și PR cultural</i>	pagina 10
Dani Petrache <i>programatoare și youtuber</i>	pagina 13
Cătălina Bucur <i>blogger sunnysideup.ro</i>	pagina 15
Roxana Buzețelu <i>fondatoarea Micile Bucurii</i>	pagina 19
Diana Filimon <i>fondatoarea Forum Apulum</i>	pagina 21
Diana Asanache <i>@catinel.ro</i>	pagina 24
Roxana Puriș <i>fondatoarea pur.clothing</i>	pagina 28
Maria Martelli <i>activistă</i>	pagina 30
Andreea Coscai <i>fondatoarea Her Time</i>	pagina 33
Bianca Albu <i>jurnalistă</i>	pagina 35
Irina Vasilescu <i>fondatoarea Pe Stop</i>	pagina 37
Ana Maria Răducanu <i>fondatoarea Magazinului Zero Waste</i>	pagina 39
Sabina Varga <i>gazda Zest Podcast</i>	pagina 42
Georgiana Aldessa Lincan <i>activistă feministă romă</i>	pagina 44

Larina Taban

fondatoarea Ajungem Mari

INTERVIU DIN 26 OCTOMBRIE 2020

Despre

Larina Taban a fondat programul educațional Ajungem MARI pentru copiii instituționalizați în urmă cu 6 ani. Spune că de atunci, activitatea programului îi oferă un sens în fiecare zi din viață.

Cum e să fii *woman in charge*?

E captivant și îți aduce o mulțime de satisfacții. Însă e clar că și presiunea poate fi foarte mare și că trebuie să înțelegi că nu poți să controlezi totul sau să faci totul perfect. Că trebuie să încerci și să riști și să îți asumi și să înveți.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

În societatea noastră cred că va mai fi multă vreme o imensă nevoie de un discurs feminist. De exemplu, pentru că în continuare în multe comunități femeia este văzută ca mama care îngrijește copiii și gospodăria, care nu are opinii și nu trebuie să se amestece în probleme. Și în continuare guvernele

amână să pună pe lista de priorități legi care să protejeze femeile. Abia luna aceasta s-a votat amendamentul conform căruia poliția demarează o anchetă într-un caz de violență domestică chiar dacă victima își retrage plângerea. Pană acum cele mai multe plângeri în astfel de cazuri de abuz erau retrase de către femei de frica partenerului sau pentru a-l proteja și își riscau viața rămânând alături de el.

Un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Din fericire, am crescut și trăit într-un mediu protejat. Iar domeniul ONG îți poate oferi oportunitatea de a te înconjura de oameni grozavi, cu valori bine așezate.

În ce fel crezi că ți-ar fi fost mai greu sau mai ușor în activitatea ta profesională dacă ai fi fost bărbat?

Poate aș fi fost încurajată mai mult să conduc mașina și aș fi ajuns mai ușor la întâlniri. Glumesc. Din fericire, fix în domeniul ONG nu cred ca se pune problema așa. Lucrăm cu voluntari care cred în șanse egale și discutăm principiile

asociației noastre de la început. Iar în domeniul protecției copilului, ca și în învățământ, sunt, într-adevăr, mai multe femei decât bărbați. Încercăm însă să atragem și cât mai mulți bărbați ca voluntari alături de copii pentru că aceștia au mare nevoie și de modele masculine. Mai ales pentru că tinerii și copiii noștri din centrele de plasament nu au întâlnit în familia și mediul în care au crescut prea mulți bărbați pe care să îi poată privi cu admirație.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Acum îmi pun în căști *Lhasa*, dar e relaxare activă, și ca să învăț spaniolă. Probabil în perioada asta simțim nevoia să ne extindem cumva orizontul când în viața de zi cu zi suntem tot mai îngrădiți.

Elena Calistru

fondatoarea Funky Citizens

INTERVIU DIN 2 NOIEMBRIE 2020

Despre

Elena Calistru este co-fondatoarea Funky Citizens, un ONG care luptă cu apatia civică din 2012. Elena este activă în societatea civilă încă din 2008: deslușește bugete, face educație civică, este mereu cu ochii pe modul în care sunt cheltuiți banii publici și face *activism pe tocuri*.

Cum e să fii *woman in charge*?

Cred că sunt persoană, individ, *om in charge*.

Pentru mine egalitatea acolo se resimte, spre acolo ar trebui să tindem – să nu conteze sexul, etnia, religia, etc. Însă știu că o bună parte din ce fac și cum fac este influențat de faptul că sunt femeie. Cred că îndeplinesc (și îmi și asum) multe clișee: am momente în care sunt mămoasă și încerc să cresc și să protejiez oameni, dar și momente în care sunt ca o dirigă afurisită.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Nu știu dacă de feminism, mă consider încă necunoscătoare într-ale definițiilor. Dar sigur avem nevoie să ne asigurăm că femeile lumii nu sunt puse din nou într-un colțisor, să fie cuminți și să decidă altcineva pentru ele. Dacă este să dau un singur răspuns la de ce, atunci ar fi simplu: uitați-vă la ce se întâmplă acum în Polonia și apoi citiți despre avort

și decreței în România comunistă. Nu se poate ca jumătate de secol mai târziu să vorbim tot despre cum are voie sau nu femeia să decidă despre corpul ei.

Un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Aoleu, aici aș putea scrie zeci de povești și întâmplări în care am simțit dublul standard pe pielea mea. Cel mai adesea, în situații profesionale – dacă ești femeie, mai ești și tânără și se întâmplă să fii și pe tocuri, sigur ești secretara sau amanta cuiva. Când eram la început, am petrecut ore pregătindu-mă pentru întâlniri, citind zeci de rapoarte și legi, orice ca nu care cumva să ranforsez în vreun fel acea percepție. Evident, mi-a și folosit asta, dar mă și stresa teribil. Acum am ajuns să ignor sau să mai înțep nițel pe tema asta. Ah, și pentru că să zicem că simțul umorului nu e punctul meu forte, adeseori aleg să încep intervențiile mele atunci când sunt singura femeie într-un panel de bărbați cu „Bună, eu sunt Elena și sunt aici să asigur gender balance”.

În ce fel crezi că ți-ar fi fost mai greu sau mai ușor în activitatea ta dacă ai fi fost bărbat?

Lumea ONG nu e neapărat una în care e

greu pentru femei – e un mediu în care cred că valorile egalității de șanse sunt destul de sus pe agendă. Însă este clar că, de exemplu, în activitățile de advocacy și mai ales la interacțiuni cu decidenți de prin administrație, guvern, parlament, e posibil să fi fost mai ușor dacă eram bărbat. Dar am avut parte și de mici solidarități feminine sau de o atitudine mai protectivă pe aceleași considerente în unele situații. Așa că pe partea asta zău că nu aș vrea să fi fost vreodată în papuci de bărbat.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Ascult obsesiv unele melodii și cred că aș putea sta o viață cu aceeași muzică. O ascult rar în căști pentru că de obicei mai fac și altceva, niciodată nu doar ascult. Îmi place să mă relaxez gătind cu muzică italienească pe fundal (yep, Amedeo Minghi, Gianna Nannini, Antonello Venditti, e aproape ca și cum ai asculta festivalul de la Mamaia, dar mna..). Dacă mă plimb pe străzi sau sunt în avion, e cu Bruce Springsteen sau Leonard Cohen.

Andrada Pavel

fotografă

INTERVIU DIN 9 NOIEMBRIE 2020

Despre

Andrada Pavel este fotografă. Prin poveștile personale și prin proiectele fotografice precum *Corp Străin*, Andrada vrea să ajute femeile să-și recapete încrederea în sine, după ce ea însăși s-a luptat cu tulburări de alimentație și a încercat diete restrictive. Ea este și inițiatoarea grupul de Facebook *Body Positivity & Anti-Diet Club Romania*, un spațiu sigur de împărtășit povești personale și de găsit resurse utile despre efectele negative ale culturii dietelor.

Se poate face *empowerment* prin fotografie?

În România încă se simte lipsa unui discurs despre body positivity. Începe ici-colo să se mai vorbească și scrie despre asta, dar încă nu e un subiect pe care să îl abordăm cu ușurință. Ultima data când am căutat ceva legat de tulburări alimentare pe youtube

(în limba română) am găsit un fragment din 2016 dintr-o emisiune în care un doctor povestea lacunar despre adolescenți și anorexie.

Așa că m-am gândit, hei, am eu ceva de zis pe acest subiect. Vreau să ajut pe cineva să își dea seama că nu e singur în lupta cu gândurile negative despre propriul corp sau cu o tulburare de

alimentație. Cred că acesta este începutul vindecării, să simți că nu ești singur, să te simți văzut. Mulți oameni, prieteni și chiar părinți și persoane apropiate au tendința de a deprecia sentimentele unei persoane care suferă pentru că nu înțeleg. „Ah, doar ține o dietă, ce-i așa mare lucru?”. Ei bine, o dietă se poate foarte ușor transforma într-o tulburare de alimentație.

Este important să fim expuși la conținut vizual cu oameni „reali”. Fără filtre și fără retuș. Feed-urile noastre sunt atât de suprasaturate de conținut atent manipulat încât începem să credem că ceea ce vedem e real. Talii subțiri, tenuri perfecte, dinți scilpitori, vieți extraordinar de fericite. Ei bine, de cele mai multe ori ce vedem pe social media nu corespunde cu viața reală, și chiar dacă ar face-o, asta nu trebuie să ne afecteze nouă respectul de sine și fericirea. În orice caz, sfătuiesc pe toată lumea să aibă mare grijă la ce conținut se expune zilnic și cred că este foarte important să urmărim conturi care promovează tipologii corporale cât mai diverse. Cât de boring ar fi să arătăm cu toții la fel...

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Sunt atât de norocoasă să mă fi născut în aceste timpuri în care pot vota, pot merge la școală, pot avea orice meserie îmi doresc. Iar mare parte din aceste oportunități se datorează unor femei puternice care au luptat mult pentru asta. Trebuie să recunosc că, personal, nu îmi amintesc niciun moment în care să mă fi simțit discriminată pentru că sunt femeie.

Însă, dacă eu nu am avut de suferit, nu înseamnă că încă nu există discriminare de gen, că în unele țări femeile încă nu au drepturi de bază, că nu există o discrepanță între salariile femeilor și cele ale bărbaților. Atâta timp cât aceste lucruri vor continua să existe, da este mare nevoie de feminism.

Un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Cred că cel mai des m-am întâlnit cu duble standarde în relația de cuplu. E ok ca el să vină după miezul nopții fără să anunțe că întârzie, dar eu dacă ajung după 10 e prea târziu. Hmmm, really?

În ce fel crezi că ți-ar fi fost mai greu sau mai ușor în activitatea ta dacă ai fi fost bărbat?

E adevărat că meseria de fotograf e una în care activează preponderent persoane de sex masculin. Cu toate acestea există și numeroase femei-fotograf, foarte talentate și de succes. Cred că mi-ar fi fost mai ușor să am încredere în mine ca bărbat. De multe ori vezi fotografi bărbați care se laudă cu fotografiile lipsite de orice formă de estetică vizuală, însă mai rar vezi femei care să se laude cu imagini proaste. Cred eu.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Haha, *2 Hours of Celtic Music* de Adrian von Ziegler sau *Lívstræðrir* de John Lunn și Eivør Pálsdóttir.

Simona Rentea

blogger și PR cultural

INTERVIU DIN 16 NOIEMBRIE 2020

Despre

Simona Rentea lucrează de mai bine de 10 ani în mediul cultural, iar în prezent este coordonatorul biroului de presă al Festivalului Internațional George Enescu. Și-a făcut o misiune personală din a da mai departe povești personale și a deschide discuții despre lucrurile nevorbite pe blogul ei, simonarentea.ro. Simona scrie despre subiecte precum sănătate mintală, slow living, parenting și dezvoltare personală.

Care sunt cele mai mari provocări din domeniul cultural ca *woman in charge*?

Am avut șansa să cunosc oamenii potriviți care să aibă încredere în ceea ce nici măcar eu nu vedeam că așa avea. Femei și bărbați deopotrivă. (Nu sunt o fană a expresiei *woman in charge*, cred că este exact genul de discurs pe care vreau să îl evit.

Da, poate că unei femei îi este mai greu să ajungă în funcții de coordonare, dar în același timp nu vreau să aplaud o femeie ajunsă acolo pentru că este femeie, ci pentru munca sa. Ca om.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

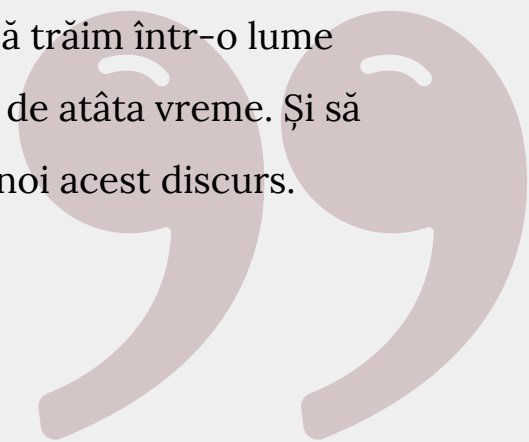
Absolut. Pentru că avem nevoie, în primul rând, să înțelegem ce este feminismul. Multe femei cred că a fi feministă înseamnă că urăști bărbații ceea ce este complet eronat. Nu înseamnă că femeile sunt superioare bărbaților, nu înseamnă că vor să dispară de pe fața pământului. Feminismul înseamnă pur și simplu o mișcare socială care susține egalitatea în drepturi a femeii cu bărbatul în toate sferile de activitate (de la DEX citire). Avem nevoie să ne creștem copiii într-o societate în care nu este acceptat să fii discriminat pentru sexul tău. Ce mi se pare trist este faptul că de cele mai multe ori cei mai mari dușmani ai drepturilor femeilor sunt femeile. Avem nevoie de un discurs feminist pentru a trăi într-o lume în care nimeni nu poate decide ce să faci cu corpul tău, de exemplu.

Un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Sunt atât de multe încât nici măcar nu știu care ar fi mai relevant de povestit.

Indiferent cât de faine erau echipele în care am lucrat, întotdeauna era cel puțin o persoană care făcea astfel de diferențe față de mine sau colegele mele. Văd aceste exemple de dublu standard și în lumea culturală. Despre o artistă, indiferent cât de talentată este, se va ajunge inevitabil la discuția *cum a reușit să aibă succes*. Despre un artist se pune accent întotdeauna pe felul în care a muncit, pe când o artistă *trebuie să fie protejată cuiva*.

Ne confruntăm cu toate aceste standarde și între femei: o femeie care vrea doar carieră va fi întotdeauna judecată de femeile care cred în faptul că misiunea supremă a genului feminin este să nască. Dar nu vor exista aceste judecăți (sau cel puțin nu atât de aspre) față de un bărbat. Singurul fel în care putem să reducem aceste judecăți de dublu standard este să deschidem bine ochii și să conștientizăm cât de mult ne afectează că trăim într-o lume patriarhală de atâta vreme. Și să schimbăm noi acest discurs.

În ce fel crezi că ți-ar fi fost mai greu sau mai ușor în activitatea ta dacă ai fi fost bărbat?

Nu știu dacă mi-ar fi fost mai ușor în activitatea profesională. Dar știu că mi-ar fi fost mai ușor ca mentalitate. De cele mai multe ori, o femeie pune o presiune asurzitoare pe umerii săi, caută perfecționismul, se confruntă cu sindromul impostorului. Un bărbat nu se îndoiește atât de mult de munca sa, de meritele sale, nu trăiește atât de multe în minte, cum cred eu că face o femeie (în general). În toate echipele în care am fost, la toate evenimentele pe care le-am coordonat m-am îndoit constant de mine, de capacitatea mea de a reuși, deși știam că sunt acolo pentru că merit, pentru că sunt un profesionist. Cred că mi-ar fi fost mai ușor fără acele voci critice din mintea mea. E drept că presiunea aia poate provoca, poate duce limitele mai departe, dar consumă enorm.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Halsey, Peia, Passenger, Wild Dark, First Aid Kit. Sau Bach. Ori dacă vreau o relaxare activă ascult tot felul de muzici tribale sau latino care să îmi pună corpul și sufletul în mișcare.

Dani Petrache

programatoare și youtuber

INTERVIU DIN 23 NOIEMBRIE 2020

Despre

Dani Petrache este programatoare și fană înrăită a științei. Ca să dea cât mai departe mesajul *Science is fun*, a creat canalul de Youtube Danivers unde prezintă într-un mod creativ și interesant curiozități din Univers și promovează disciplinele STEM (science, technology, engineering, mathematics). Pe pagina de Instagram @daniverss, Dani urcă deopotrivă conținut educativ și amuzant. E genul de persoană care reușește să îți explice într-un story pe Instagram de ce e cerul albastru, și face asta fără să te plictisească.

Cum se simte și cum se vede ideea de STEM gap din perspectiva ta?

În ultimii ani, din ce în ce mai multe femei au ales o carieră în domeniile STEM, oportunitățile de implicare au crescut, companiile promovează diversitatea, iar prin aceste alegeri reușim să micșorăm acest gap.

Cum crezi că s-ar putea reduce în viitor STEM gap-ul?

Cred că educația ne influențează o mare parte din alegerile pe care le facem. Prin promovarea acestor discipline încă din clasele primare și prin prezentarea unor modele în carieră, putem crește interesul

copiilor pentru STEM. Tot prin această promovare putem să reducem în rândul adulților stereotipurile de genul: „Ana nu trebuie să facă asta, este treabă de băiat”.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Pentru mine, feminismul înseamnă curajul și perseverența de a deschide un subiect tabu cu societatea. Datorită acestei mișcări s-a atras atenția asupra discriminării și au fost luate acțiuni până în prezent când putem discuta despre drepturi și joburi, indiferent de sex. Dar acest lucru se întâmplă dintr-o perspectivă privilegiată. Încă sunt familii și culturi în care se consideră că femeia ar trebui să respecte un anumit model sau mai rău, în care abuzul este ceva acceptat și normal. Deși sper la o lume în care să vorbim pretutindeni despre drepturi egale, este important să luăm măsuri în continuare împotriva acestor discriminări deschizând acest subiect de câte ori va fi necesar.

Un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Cred că cel mai des mi s-a spus: „De ce te joci jocuri video pentru băieți?”. Puțin mai greu să răspund la această întrebare atunci când am un win streak!!

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

În ultima vreme am ascultat muzică electronică. Când nu-i muzică, este podcast-ul *StarTalk* cu Neil deGrasse Tyson sau un meci de tenis de masă. Ok, fie, și un tutorial de la Jamila.

Cătălina Bucur

blogger sunnysideup.ro

INTERVIU DIN 30 NOIEMBRIE 2020

Despre

De profesie jurnalistă, Cătălina Bucur a fost dintotdeauna absorbită de povești: și-a dorit nu doar să le asculte, ci să le dea mai departe. A lucrat timp de 10 ani în televiziune, la Pro TV și la Digi 24. Este mama unui toddler vesel și energic de aproape doi ani. Maternitatea a făcut-o să își dea seama și mai mult de puterea poveștilor reale de a vindeca, așa că a început să scrie cu blândețe și onestitate pe blogul sunnysideup.ro despre maternitate. Pe contul de Instagram cu același nume a pornit campania #NormalizeMotherhood și a creat aproape din întâmplare un colț de Instagram unde mamele își împărtășesc poveștile și experiențele.

Ce au nevoie mamele să audă și nu le spune nimeni?

Am pornit campania „Normalize Motherhood” pe Instagram, dintr-o întâmplare, într-o după-amiază obișnuită de august. Băiețelul meu dormea, iar eu mă prăbușisem frântă

lângă el: avusesem o zi foarte grea, lui îi ieșeau 3 canini deodată așa că era nervos și agitat, avusese deja vreo 2-3 crize de furie, înainte de somnul de prânz, câinele vomitase pe holul casei și apoi făcuse și pipi, iar toddlerul,

văzându-l, și-a dat scutecul jos și a făcut și el un pipi lângă cel al câinelui. Iubitul meu era într-o ședință importantă, așa că a trebuit să spăl holul, să alin câinele, să opresc flăcăul să se murdărească și mai tare, în timp ce în mintea mea organizam interminabilele liste cu tot ceea ce trebuia să fac în timp ce copilul dormea: să pun la spălat rufe, vase, să pun hainele uscate în șifonier, să fac o supă cu găluște, să scriu un articol, să trimit 10 mailuri, să vorbesc cu cei de la grădinița flăcăului... După ce le-am bifat pe toate, m-am prăbușit pe canapea alături de puiul meu care dormea și am început să scrollez pe Instagram. Am văzut câteva postări ireal de frumoase, ale unor creatori de conținut care tocmai născuseră recent sau mă rog, cu câteva luni în urmă, și care postau doar bebeluși incredibil de elegant îmbrăcați, în dantele sau volănașe diafane, dormind în pătuțuri impecabile, în timp ce mămica machiată și cu părul făcut tot numai bucle se bucura de un pic de timp doar pentru ea. M-am uitat la colanții mei un pic rușiți și la tricoul pătat de avocado de la masa de dimineață, la părul meu strâns într-o coadă dezordonată, la câinele care mă privea vinovat, și m-a pufnit râsul.

Am scris atunci pe Instagram o postare despre realitățile din spatele maternității, dincolo de filtre și de #FeelingBlessed, și le-am îndemnat pe mamele din comunitatea mea să îmi trimită o fotografie cu ele care să exemplifice cât mai bine ideea de maternitate - alături de un text despre ce înseamnă și cum este maternitatea pentru ele, cât mai onest, real și sincer. Peste oră primisem deja 200 de mesaje. Campania #NormalizeMotherhood, pe care am pornit-o chiar în seara aceea, a fost cea mai bună idee pe care am avut-o de când sunt mamă.

Mi-am dat seama că în perioada aceasta atât de marcată de Social Media, când suntem parcă mai apropiați ca oricând și avem acces la atâta informație la un click distanță, când avem grupuri de suport pe Facebook pentru orice, de la suport pentru iubitorii de ferigi până la suport pentru crescătorii de languste, ei bine mi-am dat seama că în această perioadă, un număr uriaș de mame se simt singure, greșite, lipsite de sprijinul și înțelegerea celor din jur. Un număr copleșitor de

mame intră în maternitate cu așteptări setate complet nerealist, crezând că primele luni alături de bebeluș vor fi desprinse dintr-o fotografie cu filtre calde de pe Instagram, unde mama îmbrăcată în haine albe și perfecte își alăptează pruncul, complet *effortless*, în timp ce pe masă o așteaptă o cană elegantă, cu o cafea delicioasă, aburindă, și o farfurie cu un fursec home-made din făină integrală. Și din cauza asta, un număr uriaș de mame își pierd echilibrul și liniștea, se învinovățesc, își reproșează tot (de la praful din casă la faptul că nu toate hainele bebelușului lor sunt bio și din lână organică) și simt că doar ele sunt incapabile să gestioneze maternitatea așa cum cred că ar trebui, fiindcă așa (cred că) văd la altele. Pentru că, în viața reală, o mamă ajunge să bea cafeaua aia rece (sau reîncălzită de vreo 5 ori), și nu prea mai are nimeni timp de fursecuri din făină integrală home-made în primele săptămâni cu un nou-născut în casă. M-am lungit, dar pe scurt, asta au nevoie mamele să audă: că totul este normal, firesc, ă aceste lucruri ni se întâmplă tuturor, că nu suntem greșite, nu suntem nepotrivite, că nu ne-am ratat

maternitatea doar pentru că maternitatea noastră nu arată ca pe Instagram.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

O să mai avem nevoie de feminism atâta vreme cât prietenele mele care au fetițe o să mai fie întrebate, de binevoitorii din parc, acele clișeice „Ahhh, e fetiță... dar o să mai încercați și pentru un băiețel, nu? Fetița e pentru mami, băiețelul pentru tati!”. Sau atâta vreme cât eu nu o să mai primesc, în plimbările cu Mircea prin parc, aprecierea „Ohhh, ce bine că e băiat, e mai greu cu fetițele!...” sau enervantul „Tati cred că e foarte mândru că primul lui copil este un băiat!”. Pentru că da, se pare că încă nu am depășit, ca nație și educație, mentalitatea că un băiat aduce mândrie în casă, iar o fetiță, greutate. Acesta ar fi răspunsul mai pe larg. Mai pe scurt, ar fi: pentru că femeile din Afganistan au primit dreptul de a-și trece numele pe certificatul de naștere al propriului copil de-abia prin septembrie 2020.

Un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Aș putea începe încă din copilărie, de la eternele comparații care apăreau între mine și fratele meu (care este primul născut al familiei). Le-am auzit pe toate, de la „Tu ești fată, trebuie să fii mai ordonată, să ai grijă la curățenie, la ordine, la cum arată camera ta, șifonierul tău”, până la „El e băiat, e mai mare, bucata de friptură mai mare merge la el”. Acum îmi vine să râd, dar pe atunci, nu prea. Mai târziu, la serviciu, unul dintre superiorii mei (culmea, o femeie), povestea foarte nemulțumită într-o zi, în mijlocul biroului, că „nu-i combinație” cu noi, angajatele femei, pentru că rămânem însărcinate, dispărem un an sau doi în concediul de creștere a copilului, iar apoi când ne întoarcem „nu mai sunteți bune de nimic, pentru că stați cu gândul tot la plozi!” Pe atunci nu aveam copii, dar m-a deranjat atât de tare, visceral, comentariul ăsta, pentru toate colegile mele mame care nu au avut curajul să spună nimic atunci (și le înțeleg foarte bine), încât am știut că trebuie urgent să devin propriul angajator, ca să nu mai trebuiască să interacționez cu astfel de

mentalități toxice. Acum că sunt mamă, pot spune că femeia respectivă era complet dezinformată - nimic nu m-a făcut mai eficientă și organizată decât propria maternitate.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Kings of Leon, Muse și cover-urile simpatice făcute de Walk of the Earth. Dacă chiar am chef de un pick-me-up, bag niște Taylor Swift, nu mă judecați că și voi faceți, cel mai probabil, la fel.

Roxana Buzetelu

fondatoarea Micile Bucurii

INTERVIU DIN 7 DECEMBRIE 2020

Despre

Roxana Buzetelu este fondatoarea proiectului Micile Bucurii, proiect care își dorește să reconecteze oamenii cu natura prin proiecte, ateliere și discuții. În momentul de față Roxana gestionează 2 comunități - una pe teme ecologice și una care are la bază economia de schimb. Se descrie simplu ca fiind „om cu drag de natură”.

Ce nevoie vine să acopere acest spațiu online pe care l-ai creat?

Grupul principal a pornit de la nevoia mea de a discuta cu oamenii despre alternative sănătoase și naturale pentru viața noastră. Îmi doream să mă schimb și fiind genul de om care preferă să afle de la alții și să dezbată pe diverse teme, am preferat să înființez grupul pentru a îmi acoperi nevoia.

Inițial îl pornisem ca un grup dedicat femeilor exclusiv, dar ulterior am simțit nevoia să nu conteze asta. Cred că decizia inițială s-a datorat faptului că eram în concediul de maternitate și eram înconjurată doar de femei și vibrația mea rezona cel mai mult cu sexul feminin.

Al doilea grup, „loc de troc”, a pornit

acum în pandemie și a crescut fabulos de repede. Când au luat decizia să închidă piețele, m-am gândit că trebuie să ne sprijinim unii pe alții acum mai mult ca niciodată și trebuie să încurajăm economia colaborativă.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Sunt o adeptă a feminismului, dar nu îmi place feminismul dus la extrem. Sunt *single mom* de un an și jumătate și puterea mi-am redobândit-o participând la cercurile „cortul roșu” de lună plină ținute de o persoană dragă mie. Am lucrat spiritual, ancestral, alături de femei și a fost o muncă de susținere reciprocă fascinantă.

Observ, totuși, că este un trend destul de înspăimântător... sau poate eu m-am lovit de asta în comunitatea de *single moms* unde mai particip la discuții - de femei super eroine care își asumă totul și reneagă masculinul în viața lor și mă doare să văd asta și nu sunt de acord să ne asumăm tot, oricât de adânci ne sunt rănilor.

Ne poți da un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

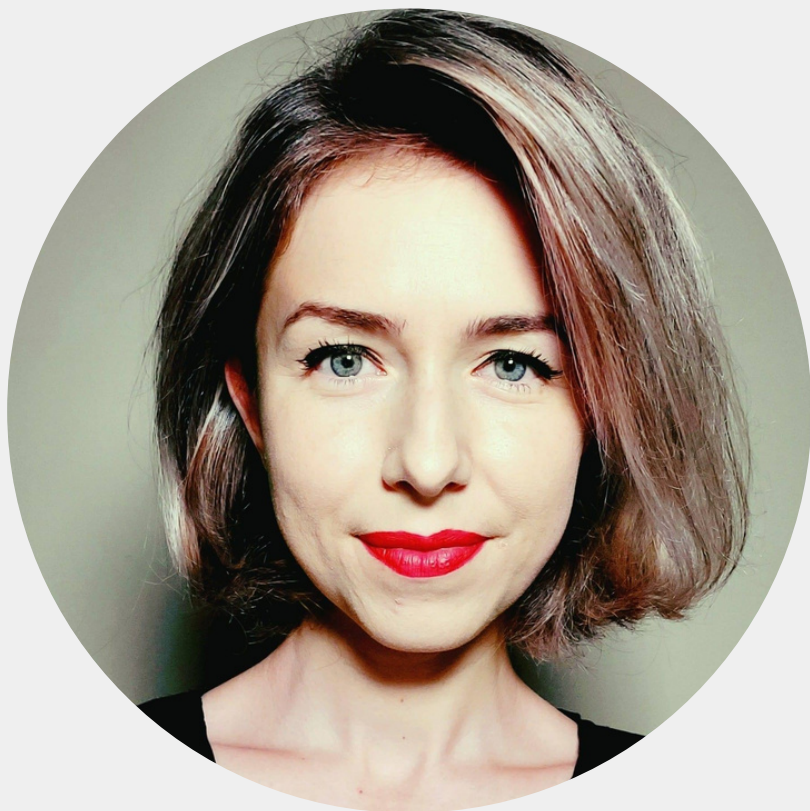
La muncă, când lucrăm în echipe mixte

m-am lovit de asta. Am fost clar privită de multe ori ca o piedică față de bărbați - eu fiind cea care crește și copil, mai întârzie, etc. A fost extrem de dureros să fiu făcută mică doar pentru că viața mea este cum este. Pe când tații implicați sunt „vaaaai, drăguții de ei, ia uite..e tatic implicat, ce drăguț, hai să îl ridicăm în slăvi”.

Chiar cred că este un dezechilibru real în cum privim dinamica cuplurilor vizavi de relația cu copiii - mamele trebuie să facă tot, iar când tații fac ceva sunt ridicați în slăvi. Nu sunt de acord și nu îmi place că și multe mame acceptă asta și multe relații se strică din aceste motive - se creează o ruptură imensă în cuplu.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Thievery Corporation este pansamentul meu de suflet. Dar sunt foarte flexibilă cu muzica în funcție de stări - nu ascult deloc, deloc nimic din ce este “în topuri” la radio/tv. Nici de la noi, nici din afară. Mai bag o Beyonce la nevoie fix pentru *female empowerment*, dar nu abuziv, cred că sunt mai underground în gusturi pentru unii.

Diana Filimon

fondatoarea Forum Apulum

INTERVIU DIN 14 DECEMBRIE 2020

Despre

Filolog la bază, om de comunicare prin experiență și activistă din ambiția de a pune umărul în schimbarea în bine a țării în care a ales să trăiască, Diana Filimon este fondatoarea și președinta Asociației Forum Apulum, un ONG civic creat la firul ierbii în Alba Iulia, în 2017, care caută să dea voce cât mai multor oameni diverși din țară și să îi ajute să devină viitori lideri formali sau informali ai comunităților lor.

Cum e să fii woman in charge?

Mi-a plăcut dintotdeauna să coordonez echipe, să le formez, să le conduc când e cazul, așa că e un instinct pe care l-am avut dincolo de gen. E o bucurie să lucrez cu echipele din proiectele în care sunt implicată, pentru că suntem toți niște oameni foarte încăpățânați să schimbăm în bine lumea, atât cât putem. Iar ambiția asta

și prietenia care ne leagă fac călătoria foarte faină. Cred că faptul că sunt femeie mă face să fiu și mai pornită să-mi fac vocea auzită. Port cu mine un amestec al frustrărilor pe care le strâng din jur, de la femei de diverse vârste și îl transform într-o ambiție și mai mare de a face o diferență, atât cât pot.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Avem nevoie să se înțeleagă că trăim într-o țară care are încă o luptă de dus cu misoginismul. Cu cât o ascundem mai mult sub preș, cu atât mai mult va continua să ne mănânce din interior, ca societate. Episoade precum tragedia Alexandrei sunt ca și când cineva pune brusc lumina pe această problemă extrem de gravă a misoginismului adânc înrădăcinat, noi toți ne speriem, o acoperim la loc și ne vedem de viață. Nu așa funcționează. Lupta trebuie dusă zi de zi, nu într-un mod care neapărat șochează sau sperie, ci prin căutarea unor soluții care să fie eficiente, nu să adauge zgomot suplimentar.

Nu cred în feminismul exclusiv de oraș, care predică de la înălțime cum ar trebui să fie tratate femeile. Cred în feminismul care e conștient că, ascunse de vedere, la mare distanță de orice *flat white* sau *brunch* hipsteresc sunt sute de mii de femei care nici nu își pun problema de a obține ceva mai mult de la bărbații din jurul lor, de la comunitate, de la viață. Nu putem vorbi de feminism până nu învățăm să acceptăm că femeile din România duc lupte foarte diferite și dacă noi nu găsim căi să ajungem

la ele sau să le facem lupta mai ușoară, atunci undeva greșim.

Ne poți da un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Ca activistă într-un domeniu precum cel civic în care, zic eu, femeile sunt sufletul, vine foarte natural să fac ceea ce fac. Dar da, ai mai multe obstacole decât un bărbat. Nu sunt puține ocazii în care oamenii cu care te vezi te judecă după modul în care arăți, nefiind atenți din prima la ce spui. Sunt cazuri în care sunt invitată ca femeie la un panel sau eveniment doar pentru a asigura un fel de echilibru de gen. Dar ce am învățat este să folosesc toate aceste frustrări și să le transform într-o armă și să încerc, pe cât pot, să îi fac pe ceilalți să își reanalizeze prejudecățile.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Noi tot glumim la Forum că o să punem ca probă de admitere în asociație să numească minim 5 piese de la Radiohead. Ascult multă multă muzică, dar vocea la care mă întorc tot

timpul e cea a lui Thom Yorke și a
diferitelor lui proiecte, de la Radiohead, la
Atoms for Peace și proiectele individuale.
Deci playlistul meu ideal ar conține cu
siguranță mult Thom.

Diana Asanache
@catinel.ro

INTERVIU DIN 21 DECEMBRIE 2020

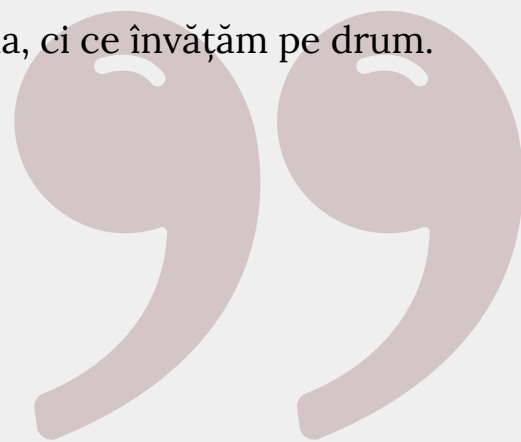
Despre

Pe @catinel.ro Diana vorbește despre încetinirea ritmului, sustenabilitate și minimalism în viața de zi cu zi.

Cine este Diana Solomon și cum ai ajuns la catinel.ro?

Am renunțat la a-mi mai menționa numele de familie în online pentru că, între timp, mi l-am schimbat. Dar, mai important, n-am vrut ca blogul/Instagramul să fie despre persoana mea, ci despre ideile pe care le transmit: cheltuieli chibzuite, minimalism, simplitate, tihnă. În plus, pe partea de blog (urmează să fie gata curând), o să contribuie și Robert (partenerul meu la bine și la rău) cu materiale din zona de finance: economii, investiții, *early retirement* etc.

Așadar, am vrut un spațiu comun în care să scriem amândoi despre lucrurile pe care le-am învățat în ultimii ani, cătinel, în speranța că vor fi de folos și altora. Cupluri ori ba, cu copii/câine sau fără. Căci am ideea asta de pași mărunți, unde scopul nu e destinația, ci ce învățăm pe drum.

Care e legătura dintre *slow living*, minimalism și sustenabilitate?

Pentru mine, prezența și conștientizarea sunt firele conectoare pentru cele trei concepte. Deoarece am început călătoria cu minimalismul atunci când am început să mă simt obosită până spre burnout și copleșită de cel mai mic task. Pe măsură ce am învățat să prioritizez, am început să elimin orice mă distrăgea de la obiectivele mele. De la joburi care nu-mi aduceau fericire și împlinire, la haine, accesorii și chiar anumite tipuri de alimente. Dar asta treptat, de-a lungul unor ani buni.

În prima fază, cred ca e o chestiune de urmărire a instinctului, apoi de documentare și, în cele din urmă de implementare.

Iar ca toate cele trei de mai sus să funcționeze cred ca e foarte important să ne punem întrebări și să ne știm „De ce?-ul”. Căci dacă urmărim doar un trend, rădăcinile a ceea ce întreprindem s-ar putea să fie cam superficiale.

Cred că ideea de sustenabilitate e și mână în mână cu ideea de cheltuială. De aceea cumpăr rar, iar ceea ce aleg să cumpăr are folosință pe termen lung. Mă orientez după materiale naturale, atât la haine, cât și la

jucării, ceea ce nu mai folosesc dăruiesc cadou apropiaților, donez sau caut alte întrebuintări. Fac rai din ce am. Și nu în ideea de zgârcenie, ci în semn de apreciere și recunoștință.

Cum învățăm să trăim mai încet?

Prin practică. Și voință.

Noi, de exemplu, am plecat din București, căci nu ne mai făcea bine agitația. Începeam să visăm numai la case în vârful muntelui și viață pe-ndelete, unde să fim cât mai autonomi. Și de atunci am făcut în așa fel încât să avem joburi flexibile, astfel încât să ne putem muta oriunde credem noi că am găsi cadrul perfect pentru a face lucrurile în ritmul propriu și cu cât mai puține compromisuri.

Desigur, având doi copii mici și un câine mare, nu avem cele mai liniștite dimineți și nu dormim până la amiază. Însă, cel mai important, am învățat să spunem NU. Nu ne mai dăm peste cap să bifăm totul într-o zi, nu ne creăm așteptări nerealiste.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Cred că avem nevoie să ne educăm pe noi și copiii noștri cu ideea egalității. Nu doar între sexe, ci și între culturi, rase.

Uite, eu, înainte de fete, mă vedeam ca mamă de băiat. Pentru că am crescut cu ideea asta că băieților le-ar fi mai ușor în orice și-ar dori să întreprindă de-a lungul vieții. Că băieților li se mai iartă lucruri, fetelor nu. Ei pot fi nervoși, la fete nu se cuvine. Băieții da, fetele nu.

Când și a doua oară am aflat că voi avea fată (ambii copiii au fost foarte doriți), am avut ceea ce se cheama *gender-reveal blues* sau *gender disappointment*. Pare o chestie stupidă. Dar e incontrollabilă și doare. Plus că vine cu multe sentimente de vinovăție că simți ceea ce simți, indiferent de cât de mult iubești grăuntele ăla care crește în tine. Când am conștientizat de unde vine toată această temere, am început să mă vindec. Dar de atunci și până azi la noi în casă nu exista „fetele nu, băieții da”. Evitam stereotipiile de gen, stigmatizarea etc. La noi, Robert a fost cel care a intrat în concediu paternal după nașterea primei fete, iar eu mi-am continuat munca (în online) încă un an.

Știu că în media se vorbește mult despre egalitatea de gen, și dacă faci un sondaj rapid multă lume ar considera că există discrepanța majoră pe baza faptului că porți fustă ori ba. Dar partea bună e că lucrurile au evoluat și continuă să evolueze. În cartea *Factfulness* (la noi a fost tradusă de editura Publica) poți studia graficele care arată negru pe alb cum a crescut numărul fetelor care merg la școală, numărul femeilor cu drept de vot șamd. Îmi dau seama că vedem uneori distorsionat realitatea deoarece privim subiectiv, căci poate am plecat la drum cu un anumit bagaj emoțional, că unele idei ne-au fost insuflate din copilărie și ni le-am însușit ca și cum ar fi ale noastre. De aceea cred că e important să ne educăm cu privire la ce înseamnă feminismul (pentru că mulți încă mai cred ca e despre a-ți da foc sutienului și a nu te epila la subrat), să fim flexibili, empatici și să ne implicăm oriunde se face o nedreptate și să milităm pentru normalitate. Orice voce contează. Devine o portavoce.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Ha, de când cu fetele, nu îndrăznesc să port căști, de teamă că n-aș auzi ce pun la cale.

Pe zi însă, ascultăm playlist-uri de pe canalul de Youtube Chillhop Music (iar Mara, 3 ani, mai trage cu ochiul la animații).

Iar în unele (rarele) seri îmi pun căștile să meditez. Mă ajută aplicația My Life.

Roxana Puriș

fondatoarea pur.clothing

INTERVIU DIN 11 IANUARIE 2021

Despre

Roxana Puriș este fondatoarea pur.clothing, un brand românesc de slow fashion. Roxana are 27 de ani și e de profesie arhitect. După ce a absolvit facultatea, Roxana s-a dedicat domeniului de care s-a simțit mereu apropiată și a început să creeze haine sustenabile punând bazele atelierului și brandului de slow fashion pur.clothing.

Ce înseamnă munca într-un atelier sustenabil precum pur.clothing?

Înseamnă, în primul rând, multă pasiune și recunoștință pentru toate resursele pe care le avem. Iar concret, înseamnă grijă pentru toate etapele de lucru, inclusiv expedierea coletelor și refolosirea deșeurilor textile în moduri cât mai creative - toate pentru a reduce cât mai mult impactul negativ al atelierului asupra naturii.

Cum facem trecerea de la fast fashion la slow fashion pe plan individual?

Eu cred că cel mai important este să conștientizăm că absolut fiecare alegere pe care o facem are impact asupra Planetei. Orice acțiune, oricât de ne semnificativă pare inițial, lasă în urma ei ceva (bun, sau mai puțin - stă în mâinile noastre). Prin pur. tocmai

asta îmi doresc - să aduc mai aproape de oameni articolele vestimentare sustenabile, pentru că și eu, la rândul meu, am găsit dificilă căutarea unei alternative la marii retaileri de modă. Cred că prin mici documentări despre brand-uri locale și cu deschidere către nou, putem face o trecere treptată către *slow fashion*, contribuind, totodată, la susținerea economiei locale.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Da, cu siguranță! Cred că ar trebui să ne fie la îndemână toate informațiile despre drepturile femeilor, despre femei puternice din trecut, femei minunate din zilele noastre, care muncesc enorm pentru o lume mai bună. Și cred că toate acestea ar trebui să ne fie expuse zi de zi, strecurate printre filmele cu supereroi masculini și diverse reclame, ca să ne întrezărească în subconștient și aceste lucruri frumoase despre femei; pentru ca mintea să ne fie ghidată și în acest sens.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

În mintea mea există foarte multe faze ale relaxării și foarte rar reușesc să mă deconectez complet - moment în care, de cele mai multe ori, stau în liniște și îmi ascult doar gândurile. Dar, câteva dintre artistele mele preferate sunt: Aurora, My Bubba, Selah Sue și românele Valeria Stoica și Ana Coman.

Maria Martelli

activistă, gazdă Contrasens

INTERVIU DIN 18 IANUARIE 2021

Despre

Maria Martelli scrie și cercetează înspre o lume antispeciistă, queer, feministă și post-capitalistă. Face parte din echipa just wondering (unde co-produce eseuri animate) și din cea a podcastului de științe sociale contrasens. Cel mai recent, se bucură de lansarea scurtmetrajului animat despre justiție climatică împreună cu celelalte animale, „we fly, we crawl, we swim” și lucrează la o povestire queer-vegan cu Comunitatea Veganilor Queer din România.

Cum ne ajută științele sociale să înțelegem lumea în care trăim?

Trăim într-o lume a cărei complexitate e tot mai evidentă și tot mai greu de descifrat. Pe mine mă ghidează mult gândirea sociologică și antropologică, care îmi permite să nu iau nimic de-a gata: știu că toate ideile și instituțiile de-acum au o istorie, și nu e necesar să fie așa și pe viitor.

De exemplu, ideea necesității unui progres continuu, a unei productivități continue, economice și materiale, își are rădăcinile într-un capitalism care, cum se vede, ne duce spre grave inegalități sociale, distrugere a mediului și schimbări climatice. Capacitatea de a vedea cum funcționează aceste aranjamente economice, sociale,

discursive, face posibilă abilitatea de a vedea dincolo de ele. Pe scurt, pentru mine, gândirea cu ajutorul științelor sociale face posibilă imaginarea altor lumi, mai grijulii, mai juste și mai blânde.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Sigur. Feminismul nu e doar pentru cele ce se identifică cu femininul, sau cu femeia, ci e pentru toată lumea – feminismul constituie atât un răspuns, cât multe modalități de a merge „dincolo de” normele patriarhale care ghidează societatea noastră. Deci nu mă refer doar la a avea femei în posturi de conducere, sau în politică, ci și la a veni cu un alt set de valori față de cele asociate mai degrabă cu o masculinitate patriarhală: spre exemplu, în locul unei justiții punitive, să avem o justiție bazată pe grijă, pe transformare; în locul refuzului emoțiilor („băieții nu plâng”), să le recunoaștem importanța în viețile noastre; în locul unei încercări de a explica rațional totul, să înțelegem cum suntem plasate în anumite contexte, și cum asta ne influențează.

În viața de zi cu zi, feminismul mă ghidează să înțeleg mai bine când ideile

mele sunt minimizezate, nu pentru că nu contează ce zic, ci pentru că vin dintr-o voce feminină; mai mult, feminismul intersecțional îmi arată și ce privilegii am față de alte voci, care sunt și mai marginalizate din cauza, spre exemplu, a rasismului sau abilitismului (discriminare împotriva persoanelor cu dizabilități).

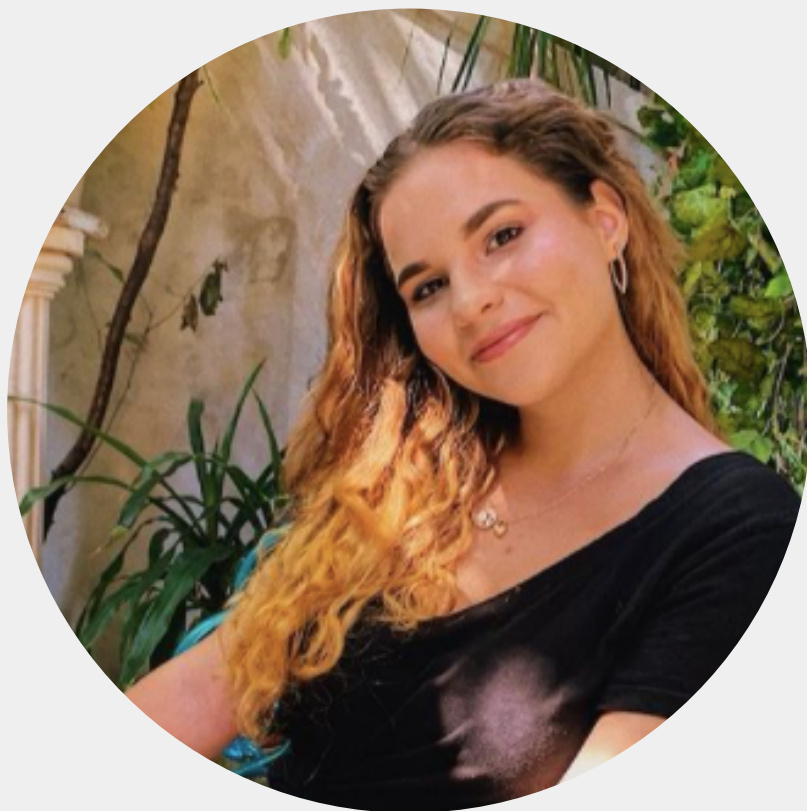
Ne poți da un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Un lucru pe care l-am resimțit personal, când eram adolescentă, a fost lipsa unui model feminin, sau în orice caz, nu masculin, de „geniu scriitor”. Toți cei pe care îi citeam erau bărbați din marea literatură, cel mai des albi, și majoritatea vedeau femeia ca „muză”. Mai apoi, am descoperit câteva femei scriitoare și am mai prins curaj – deși ele deseori sunt puse tot la marginile literaturii, sau se mai zice că „scrii bine, pentru o femeie”. Și cel mai recent, mă simt recunoscătoare pentru apariția unor proiecte feministe cum sunt Literatură și Feminism, sau Cutra, care creează efectiv spațiu pentru voci feministe, și asta e un lucru mare.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Din păcate, nu prea am timp să ascult muzică, dar ascult podcasturi când gătesc. Din România, recomand Lenesx Radio, ador munca lor, atât temele pe care le discută cât și stilul. În engleză, podcastul de la care am învățat cele mai multe în 2020 a fost Beyond Species, unde se poartă discuții cu activiștx din toată lumea despre anti-speciism, veganism și justiție socială.

Andreea Coscai

fondatoarea Her Time

INTERVIU DIN 25 IANUARIE 2021

Despre

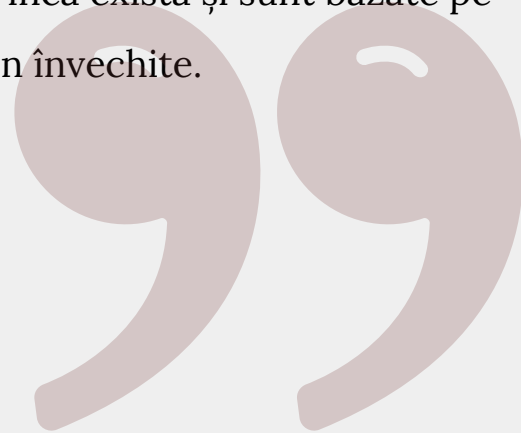
Andreea Coscai este fondatoarea Her Time România. Andreea are 21 de ani și e una dintre tinerele neobosite implicate în viața societății încă din adolescență, când făcea voluntariat, public speaking și teatru. În 2020 a fondat Her Time România, iar alături de peste 20 voluntare a reușit să creeze un spațiu în care tinerele femei să aibă acces la oportunități accesibile de dezvoltare personală și profesională.

Care crezi că sunt principalele provocări cu care se confruntă femeile în poziții de lider?

Numărul lor este mic, salariile diferă față de cele ale bărbaților, deși rolul și abilitățile sunt similare și criticile sunt plusate pentru femei.

Despre o femeie cu o carieră de succes se poate spune că își neglijează familia, că este egoistă. Pe când un bărbat într-o poziție

înaltă este apreciat pentru că susține familia financiar. Deși am avansat în ceea ce privește leadershipul feminin, obstacolele încă există și sunt bazate pe roluri de gen învechite.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Cu siguranță avem nevoie de feminism, în special de cel intersecțional, pentru ca fiecare să se poată exprima liber. Mișcarea este văzută într-o lumină negativă, dar scopul ei este să ofere libertate: ca toate femeile să aibă șanse egale, ca bărbații să își poată exprima emoțiile. Cu cât mai multe conversații avem despre asta cu cei din jur și cu cât mai mult ne folosim privilegiul când vedem nedreptăți, contribuim de fapt la o scară mai largă decât credem.

Ne poți da un exemplu de dublu standard pe care l-ai simțit pe pielea ta?

Când vine vorba de leadership, în special, există diferite standarde duble care fac diferența între cum o femeie și un bărbat sunt percepuți (folosesc binaritatea de gen referindu-mă la propria experiență). Sunt o fire hotărâtă, tind spre poziția de lider într-o echipă și pun suflet în ceea ce fac. Dar mă confrunt cu anumite așteptări pe care trebuie să le întâlnesc: să fiu amabilă, înțelegătoare și prietenoasă chiar și atunci când aș prefera să fiu mai fermă. Cred că dacă aș fi în poziția de lider fiind un tânăr

bărbat, nu aș sta să mă gândesc de două ori la fermitate.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Îmi place să descopăr artiști noi din diferite țări care combină stiluri de muzică și cultură. Recomand să ascultați Denise din Madagascar, Zaz din Franța sau Hope Tala din UK. Când nu ascult muzică, sunt în căutare de noi podcast-uri cu temă socială, cum ar fi *Believed* de la NPR. Vă recomand de asemenea podcastul meu *Whose Choice is My Choice?* despre avort cu povești personale, politică și religie. Îl puteți găsi pe Spotify sau pe SoundCloud.

Bianca Albu

jurnalistă

INTERVIU DIN 1 FEBRUARIE 2021

Despre

Bianca Albu este jurnalistă la Buletin de București. A terminat un master în antropologie, iar marea ei pasiune sunt investigațiile: scrie în principal despre achiziții și corupție. Uneori investigațiile și curiozitatea o aduc în situații cel puțin interesante, ca atunci când a ajuns să citească un masterplan de 400 de pagini despre incineratorul care ar urma să fie construit în București.

Care sunt principalele provocări ale unei jurnaliste de investigație la început de drum?

Aproape toate investigațiile mele implică să vorbesc cu politicieni și oameni de afaceri. Și când zic „vorbesc”, asta înseamnă că le pun întrebări incomode. Iar atunci când o necunoscută se bagă în afacerile lor, recurg la intimidare.

Anul trecut, Primarul Sectorului 1, prin intermediul Poliției Locale, m-a dat în judecată pentru *fake news*. Directorul Apelor Române m-a amenințat cu judecată. Fratele unui primar mi-a dat mesaje pe Facebook. Iar asta nu e ceva care se întâmplă doar la început de drum. Provocarea, de fapt, este să continui în ciuda celor care încearcă să te oprească.

Pe lângă asta, pentru mine a fost o provocare să renunț la subiecte. Se întâmplă să investești mult într-un articol, să te documentezi și să crezi că ești pe o pistă bună. Și apoi, brusc, ceva îți demonstrează că de fapt nu e niciun subiect de interes public acolo și nu ai motiv să îl publici. Mi-a fost greu, dar după ce am luat decizia m-am simțit ușurată.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Cred că aici e important de menționat la ce definiție a feminismului ne raportăm.

Pentru mine, feminismul înseamnă egalitate între femei și bărbați.

Cu siguranță avem nevoie de egalitate, pentru că această egalitate vine și cu libertatea de a decide ce e mai bine pentru tine fără să fii constrâns de niște idei preconcepute și impuse, în cazul nostru, de o societate patriarhală.

De exemplu, nu ar trebui să fie nicio problemă ca femeia să fie cea care aduce banii într-o familie și bărbatul să se ocupe de treburile casnice. Nici reciproca nu ar trebui să fie o problemă. Atâta timp cât decizia îți aparține în totalitate.

Ne poți da un exemplu de dublu standard pe care l-ai trăit pe pielea ta?

Sincer, nu îmi vine în minte niciun exemplu. Asta nu înseamnă că nu mi s-a întâmplat, dar cel mai probabil nu a venit din partea unei persoane apropiate și de aceea nu-mi aduc aminte. Sunt o persoană retrasă și mi-am format un grup de oameni în care am încredere și pe care îi ascult. În rest, prefer să nu bag în seamă ce crede cineva că ar trebui sau nu ar trebui să fac pentru că nu mă cunoaște îndeajuns de bine ca să își dea cu părerea.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Cel mai des ascult radio, Smart, Tanana, Nicecream. Când scriu un articol prefer jazz-ul sau muzica clasică, neapărat ceva fără versuri ca să mă pot concentra. Când mă plimb pe stradă am în căști, deseori, Kendrick Lamar, J. Cole, Mac Miller sau alții din sfera asta. Alteori rock. Alteori niște piese random peste care am dat și le pun pe repeat câteva zile la rând. Am gusturi destul de diversificate, poate de aia îmi și place atât de mult să ascult radio.

Irina Vasilescu
fondatoarea Pe Stop

INTERVIU DIN 8 FEBRUARIE 2021

Despre

Irina Vasilescu este psiholog ca formare și a lucrat de-a lungul timpului în sectorul non-guvernamental. Crede că i-a fost cumva sortit să fie ONG-istă. A fondat asociația Pe stop în urmă cu trei ani din dorința ca toate fetele și femeile vulnerabile din România să aibă acces la produsele și informațiile de care au nevoie pentru a se îngriji în siguranță și cu demnitate pe perioada menstruației. Activitatea Pe stop înseamnă: distribuirea lunară de pachete cu produse de igienă menstruală în București și zonele rurale, cursuri de igienă menstruală, dar și advocacy pentru ca legislația statului să ia în calcul nevoia accesului la produse de igienă menstruală.

Cum sunt zilele pe teren și care e răsplata pe care simți că o primești la finalul unei zile?

Pe teren simt un amestec de avânt și disperare. Avântul e mai mare, din fericire, și are multe surse: faptul că e evident câtă nevoie au persoanele cu care lucrăm de

produsele noastre; faptul că văd pe zi ce trece cum voluntarii devin din ce în ce mai pricepuți, în multe aspecte mai pricepuți ca mine; faptul că mă simt în sfârșit acolo unde ar trebui să fiu în viață. Tot ce am scris până acum este și răsplata mea. Disperarea vine din cauză

că e clar că, pentru fiecare persoană pe care reușim să o sprijinim, sunt alte 5 pe care nu le putem ajuta; încerc să o folosesc constructiv, însă.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Sigur. Trăim într-o societate în care sexismul îmbracă adesea forme subtile și fals-protectoare. „Ce frumos e că avem și o fată în echipă, se mai luminează încăperea (wtf)” sau „zi mersi că ești femeie și nu trebuie să-ți bați capul cu asta”...

Provocarea este, din punctul meu de vedere, să nu-mi (mai) pierd cumpătul, să aleg dialogurile în care știu că am o șansă de deschidere (nu cele în care garantat voi vorbi la pereți) și să încerc treptat, cu ușurelul, să demontez „principii” care s-au construit în secole de privit femeile ca pe un pic mai puțin decât oameni

Ne poți da un exemplu de dublu standard pe care l-ai trăit pe pielea ta?

Măi, cred că sunt o tipă destul de privilegiată datorită mediului din care provin. Nici măcar sexismul nu m-a atins în mod foarte serios. Mai pățesc anecdotice, dar nu le acord importanță.

Nu știu... un domn m-a întrebat dacă știu ce-i aia un șubler, na :)) sau mă mai aprind când aud discuții despre șoferițe. Aici e un pic complicat, pentru că eu însămi multă vreme nu am avut o părere prea bună despre cum conduc - dar asta nu datorită faptului că sunt femeie. Am văzut însă, din păcate, sexismul și rasismul în acțiune „pe pielea altora” - acolo unde doare mai tare și poate schimba evident înspre rău traiectoria unei vieți.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Pentru atmosferă relaxată, ascult nicecream.fm (nu mi-au dat comision ca să zic asta). Știu că devin bătrână pentru că abia luna asta am ascultat-o pe Billie Eilish - dar îmi plac doar 2 melodii ale ei. Iar pentru ne-relaxare profundă, Nick Cave este preferatul meu dintre toți oamenii care au cântat vreodată muzică pe planeta asta.

Ana Maria Răducanu

fondatoarea Zero Waste

INTERVIU DIN 15 FEBRUARIE 2021

Despre

Ana Maria Răducanu este fondatoarea Magazinului Zero Waste, primul de acest fel din București. Ana Maria a lucrat în educație alternativă, iar o călătorie în lume a făcut-o să-și dea seama că poate avea un altfel de impact asupra lumii. A locuit în ecovillage-uri, a învățat despre sustenabilitate și astfel și-a schimbat stilul de viață. Apoi a creat Magazinul Zero Waste, din nevoia de a iniția o schimbare colectivă și în societatea noastră. Magazinul Zero Waste este un magazin etic, vegan, care promovează consumul responsabil și care își propune să elimine consumul de plastic de unică folosință și să diminueze risipa curentă a vieții de zi.

Cum deprindem obiceiuri fără risipă la nivel individual?

Primul pas este observarea. Nicio schimbare nu o să vină cu forța sau cu cineva spunându-ți că trebuie să faci *asta* sau *asta*. Tu trebuie să devii conștient că ai o problemă și că vrei să schimbi ceva.

A te observa și a înțelege care aspecte din viața ta nu sunt neapărat foarte benefice mediului, asta ar fi un prim pas. Și desigur, dacă ne dăm o săptămână să ne uităm la ce facem, ce mâncăm, de unde ne vine mâncarea, ce haine avem, cum arată șifonierul nostru, cum arată

baia noastră, ce produse consumăm, câte sticlute se află pe marginea căzii, începem să vedem chestiile astea și ne întrebăm de ce sunt așa și dacă e ceva ce putem face mai bine. Sau dacă e vreo schimbare de care simțim că avem nevoie. Apoi, următorul pas e de a căuta soluția, de a căuta alternative. Ok, dacă baia mea e plină de sticlute, tampoane și șamponule de plastic pe care le schimb și le arunc de fiecare dată când cumpăr altele, care ar fi alternativa? Și sunt multe soluții și treptat este posibil să înlocuim acele produse cu unele mai prietenoase cu mediul.

Unii oameni sunt descurajați de impactul pe care îl pot avea la nivel individual. Este o societate zero waste un scop realizabil?

Zero waste în sine e un scop imposibil de atins. Este o aspirație, e ca o utopie. Eu sunt pasionată de utopii și când am fost în India am locuit în Auroville unde am cercetat utopia, societățile ideale. Zero waste este o utopie, dar este ca o stea care te trage și te cheamă spre un ideal, spre o țintă. În practică vom avea mereu ceva de îmbunătățit, nu vom fi niciodată 100% zero waste, dar asta nu e un motiv care să ne descurajeze,

pentru că nu e nimic perfect pe lumea asta. Și atunci, decât să nu facem nimic pentru că nu putem fi perfecți, putem să alegem să facem acele lucruri mici, dar care adunate vor conta.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Răspunsul este da, însă e foarte variabil și depinde de interpretarea pe care fiecare o dă feminismului. Feminismul, din păcate, la nivel conceptual sau ca practică în societatea noastră, nu este încă foarte clar conturat. Fiecare își dă cu părerea despre ce ar trebui să fie vorba. Feminismul pentru mine este, de exemplu, foarte legat de veganism. Veganismul ca esență este o practică ce se opune abuzului și exploatării. Feminismul este același lucru în esență pentru mine. La fel în cazul speciismului și discriminării pe bază de abilitate. Avem nevoie de practici care opun rezistență forțelor dominante, spunându-și punctul de vedere și luptându-se pentru a opri abuzul și a opri exploatarea. Și feminismului este un astfel de mod.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Eu nu prea ascultă muzică. Eu sunt mai mult cu liniștea, iar pentru mine liniștea e cea mai bună inspirație. Dar dacă ar fi să recomand un podcast, pot să recomand podcastul *De la Vegan la Vegan* - este un podcast despre stilul de viață vegan. Printre ultimele episoade postate se vorbește despre legătura între feminism, veganism și speciism.

Sabina Varga

gazda Zest Podcast

INTERVIU DIN 22 FEBRUARIE 2021

Despre

Sabina Varga este gazda și producătoarea Zest, un podcast despre plăcerea și uimirea de a scrie. Invitați Zest sunt scriitori, jurnaliști, copywriteri, bloggeri și oricine nu s-ar putea opri din scris nici dacă ar vrea. Sabina a terminat Științe Politice, dar le-a lăsat în spate pentru jurnalism, copywriting și marketing. Spune că scrisul a fost mereu coloana vertebrală a tot ce a făcut. De un an e mamă, iar asta îi ocupă tot timpul.

Auzim des că scrisul vindecă. Tu ce zici, e mit sau realitate?

Pentru mine e realitate. Scrisul singur nu vindecă întotdeauna, dar ajută. Dacă am o stare peste care nu pot trece, dau drumul la muzică și scriu până mă calmez. Nu contează ce iese. Am scris și scrisori pe care nu le-am trimis, dar simplul fapt că am adresat niște lucruri a ajutat.

Scoți gândurile, le vezi din afară și le poți gestiona mai bine. Uneori râzi de ele. Alteori te întorci după ani și afli cum erai.

Crezi că oricine poate deveni povestitor?

Toți suntem deja povestitori. Așa creștem și învățăm. Spunem povești în fiecare zi, în care noi și cei apropiați suntem personajele principale. Avem acțiune, conflict, deznodământ și morală. Doar că nu suntem obișnuiți să vedem lucrurile așa. Avem impresia că poveștile sunt în cărți. Poveștile din cărți tot din viața de zi cu zi vin. Mulți dintre cei pe care i-am intervievat la Zest spun că observă și-și iau notițe pe stradă, că folosesc frânturi de dialoguri sau scene întregi. Știm să spunem povești instinctiv. Povestitorii buni sunt cei care fac asta deliberat și pot jongla cu elementele poveștii.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

Sunt mamă de un an și, vorbind cu prietene care sunt în aceeași situație, am realizat câte comportamente ne asumăm fără să fim conștiente de asta și cât de înrădăcinat e rolul de mamă gospodină, care le rezolvă pe toate. Da, avem nevoie de feminism pentru a nu ne trezi epuizate și nefericite într-o zi, fără să înțelegem de ce sau cum am ajuns acolo.

Trebuie să descompunem rolurile pe care societatea ni le alocă și să distingem între ce ne dorim și ce ne-a fost dorit. Avem nevoie de feminism pentru a putea alege.

Unii își pun în căști un episod din Zest când vor să se relaxeze, dar tu ce îți pui?

Ascult multe podcasturi pentru că sunt curioasă ce fac alții și pe multe le încerc și nu mai revin. Dar am câteva preferate: *The Tim Ferriss Show*, *Reply All*, *Longform*, *The Moth*, *Heavyweight* sau *You're Dead To Me*. Au teme și stiluri diferite și le ascult în funcție de stare. Când nu mă încântă niciun podcast, ascult audiobooks sau muzică.

Georgiana Aldessa Lincan

activistă feministă romă

INTERVIU DIN 1 MARTIE 2021

Despre

Georgiana Aldessa Lincan este activistă feministă romă. Aldessa spune despre ea că e o persoană foarte sinceră și directă, căreia îi place mult să danseze și să călătorească. Mâncarea ei preferată a rămas fasolea gătită de bunica ei. Aldessa lucrează la firul ierbii cu grupuri de femei rome, tineri romi și tinere rome, având experiență în advocacy și organizare comunitară. Din 2013 lucrează alături de E-Romnja, unde în prezent coordonează programul de mentorat „Suroritate”. Își dorește ca prin activism să creeze spații sigure pentru fetele rome, să le ofere oportunitatea de a-și exprima liber ideile și părerile într-un colectiv feminist intersecțional, unde să se simtă susținute indiferent de alegerile lor. A scris de asemenea despre importanța feminismului rom.

Multe dintre conceptele pe care le folosim pentru a vorbi despre incluziune, precum colorism sau intersecționalitate, sunt preluate din SUA, iar ele nu există ca atare în limba noastră.

Cum le putem prelua și integra în activismul din România?

Faptul că aceste concepte nu există în limba noastră are legătură cu negarea rasismului instituțional care există la noi în țară. Nu există un limbaj, deoarece nu există o asumare clară asupra faptului că, boieri, domnitori, biserici și mănăstiri au ținut romi în sclavie, timp de 500 de ani. Realitatea din comunitățile de romi ne arată că "incluziunea" se întâmplă doar pe hârtie, dar nu și în realitate. Discrepanțele în ceea ce privește accesul romilor în majoritatea domeniilor: educație, sănătate, muncă etc., ne arată că incluziunea nu se face în realitate, și că măsurile existente, nu sunt suficiente.

Aș zice că primul pas ar fi recunoașterea istoriei comunității noastre, a sclaviei, a holocaustului, a segregării și a marginalizării cu care se confruntă comunitatea romă de sute de ani. În ceea ce privește intersecționalitatea, deși este un concept folosit încă din '89, la noi pare

să fie destul de recent. Discriminarea multiplă, care face referire la discriminare pe criteriul de gen și pe criteriul etnic, a fost introdusă în legea pentru drepturile omului abia în anul 2006, în urma acțiunilor de advocacy a unui grup de feministe române, printre care se numără și Carmen Gheorghe, președinta E-Romnja. Aș spune că nu este suficient doar să preluăm acești termeni. Conceptul intersecționalității trebuie să fie parte din tot ceea ce facem ca activiști și nu numai, în toate structurile. Și în proiectele noastre e nevoie să existe o perspectivă intersecțională pentru a pune accentul pe grupurile și persoanele cele mai vulnerabile.

Ai vorbit adesea despre privilegiul de a avea pielea albă. Simți că ai fost mai ascultată ca activistă datorită acestui lucru?

Hm, nu știu dacă am fost mai ascultată ca activistă din cauza asta, uneori oamenii tind să aleagă cea mai închisă persoană la culoare, doar să arate cât de incluzivi sunt ei. :) De multe ori mi-a fost pusă la îndoială identitatea romă. Privilegiul de a avea pielea albă poate

veni la pachet și cu dezavantaje, mai ales în cercurile de activiști/activiste rome, deoarece colorismul este foarte bine internalizat, dar totuși, nu se compară cu avantajele pe care le am în general, pentru că trec ca „gadje” (ne-romă). Un exemplu foarte simplu este că nu stă niciun paznic „cu ochii ca pe butelie” atunci când intru într-un magazin, în schimb, am văzut cum stau, când sunt cu sora mea, cu mătușa mea sau cu altă persoană mai închisă la culoare.

Avem nevoie de feminism în viața de zi cu zi? De ce?

O, da, cum să nu, așa zice că avem nevoie de feminism așa cum avem nevoie de apă. În primul rând pentru că feminismul te ajută să ai încredere în tine, ca fată, ca femeie, ca băiat și ca bărbat. Feminismul nu este doar pentru femei. Îi ajută pe părinții tăi să înțeleagă că nu e deloc în regulă să îți impună rolurile create de societate, fie că ești fată sau băiat, îi învață să te asculte și să îți respecte deciziile. Feminismul intersecțional te ajută să înveți solidaritatea, să încurajezi vulnerabilitatea și să o susții. Te învață să fii mai mult decât tolerant/ă și că e foarte important să iei poziții, să susții și să îți folosești privilegiile

în beneficiul celor mai vulnerabile grupuri.

Ce îți pui în căști atunci când vrei să te relaxezi?

Am un playlist de manele feministe, pe care îl mai pun din când în când la petreceri feministe intersecționale, în care în top sunt Narcisa și Laura Vass, două artiste rome. Ascult mult în ultima perioadă Maria Jose Llegro, artistă romă din Spania, care cântă flamenco, gen de muzică creat de comunitatea romă din Spania. :) Yendry, Florin Salam, Raluca Drăgoi la partea de playlist pe suflet, vindecare, a căror versuri le-am și adaptat puțin la activism și feminism și tradus în limba romani. :) Și Irina Rimes îmi place mult, în special setul de la Urbanist. Îmi place mult muzica, e un mecanism de care mă folosesc, dar în special evit să ascult muzică de la persoane rasiste sau sexiste.

8 MARTIE / 2021

Pentru noi, Ziua de 8 martie este o zi importantă pentru că marchează la nivel internațional lupta femeilor pentru drepturi și egalitate de gen.

Ca feministe, înțelegem că nu avem nevoie totuși de o sărbătoare anume pentru a celebra inițiativele femeilor care produc schimbări în comunitatea lor, și că egalitatea de gen e un scop la care muncim zi de zi, prin inițiative la nivel personal sau prin activism.

Această broșură a fost prea scurtă pentru a cuprinde toate inițiativele și femeile care ne inspiră și ne dau încredere că luptăm împreună pentru o societate mai incluzivă, solidară, sustenabilă.

Aceste 17 mini-interviuri au fost publicate inițial în cele 17 ediții ale newsletter-ului săptămânal *Lentila feministă*. Am ales să le prezentăm în această formă pentru a oferi un cadou simbolic comunității noastre - 17 povești scurte despre 17 femei care ne inspiră.

În continuare, în fiecare săptămână avem un astfel de mini-interviu la finalul newsletter-lui.